

Ordlista

Suicid hos äldre, Magda Waern

Själv mord	En medveten, avsiktlig, självförvållad, livshotande handling som leder till döden.
Själv mordstal	Antal själv mord per 100 000 innevånare.
Depression	Nedstämdhet eller glädjelöshet som varat under minst en och samma tvåveckorsperiod i kombination med t ex sömnstörning, minskad/ökad aptit, brist på energi, skuld- värdelöshetskänslor, koncentrationssvårigheter, återkommande tankar på döden, även själv mordstankar. Tillståndet begränsar patienten socialt eller på andra sätt och beror inte på andra sjukdomar/skador, som kan orsaka samma reaktion och att symtomen inte bättre förklaras som en sorgereaktion. Vid depression hos äldre ofta färre eller bara enstaka symtom.
Schizofreni	En psykisk sjukdom som gör det svårt att skilja mellan verkliga och överkliga upplevelser, att tänka logiskt, att ha normala känsloreaktioner och att uppträda normalt i sociala situationer. Vanliga symtom är vanföreställningar, kan yttra sig som en känsla att vara förföljd eller en övertygelse om att man blir styrd av en utifrån kommande kraft. Hallucinationer är vanliga, ofta i form av obehagliga och skrämmande röster, även syn-, lukt-, känsel- och smakhallucinationer kan förekomma.
Borderline	Borderline personlighets syndrom, kallas också Emotionellt instabil personlighets störning, ett tillstånd med bl a starka och snabba känslösvängningar, svårigheter i nära relationer, tomhets känslor, impulsivitet och självskadebeteende.
Ångest	Ångest består av olika känslor, allt från ångslan och oro till rädsla och panik. Ångesten följs av kroppsliga symtom, som är tecken på överaktivitet i det sympatiska nervsystemet, till exempel andnöd, hjärtklappning, svettning, yrsel, illamående, klump i halsen, spända muskler, domningar och stickningar. Panikångest kännetecknas av plötsliga anfall med snabbt stigande ångest samt hjärtklappning, andningsbesvär, smärtor i bröstet, yrsel och andra kroppsliga symtom. En person som får sådana ångest anfall blir ofta rädd för att svimma, dö, förlora förståndet eller mista kontrollen.
Vanföreställningar	En idé eller tanke som grundar sig på en misstolkning av verkligheten. Definitionen på en vanföreställning är ”en okorrigerbar föreställning som inte delas av andra och heller inte kan stämma”. Kan t ex handla om känslan att vara övervakad.

Demens

Sjukdom orsakad av skada eller sjukdom i hjärnan av vanligtvis kronisk eller fortskridande art. Kognitiva funktioner som minne, tänkande, orientering, förståelse, språk, omdöme, räkne- och inlärningsförmåga är påverkade. Samtidig nedsättning av antingen emotionell kontroll eller motivation eller förändring av socialt beteende som t ex försämrat omdöme, irritabilitet, apati, planerings och organisationsförmåga, förekommer. Besvären skall ha varit långdragna, mer än 6 månader. Demensdiagnos får endast ställas om där inte finns grumlat medvetande (konfusion) eller depression. Enbart dåligt minne är inte synonymt med demens.

Abstinenssymtom

Uppkommer när alkoholeffekten avtar. För att abstinens skall uppkomma krävs dagligt drickande av stora mängder under en tid av minst två veckor. Typiska abstinenssymtom är skakningar, svettning och motorisk oro.